

«حسین پیشوای انسان‌ها» روایت دانشمندان انقلابی جهان از نهضت حسینی

اندیشه انقلابی کتاب «حسین پیشوای انسان‌ها» که مجموعه‌ای ماندگار از اشعار و گفتار صد تن از شاعران و اندیشمندان متعهد و انقلابی ایران و جهان درباره نهضت و قیام امام حسین(ع) است، به همت انتشارات راه یار وارد مرحله چاپ دوم شد. این اثر در نوبت جدید با تیراژ ۵۰۰ نسخه منتشر می‌شود.

به گزارش «جوان»، «حسین پیشوای انسان‌ها» بازنشر اثری شورانگیز در حوزه ادبیات عاشورایی است که در اصل به همت مرحوم حاج محمود اکبرزاده معروف به حاجی اکبرزاده در میان اهالی مشهد ـ گردآوری و منتشر شده است. چاپ نخست این کتاب به فروردین‌ماه سال ۱۳۴۲ بازمی‌گردد؛ مقطعی حساس از تاریخ معاصر ایران که همزمان با اوج خفقان حکومت پهلوی و یک سال پس از آغاز نهضت امام خمینی(ره) بود. مقدمه و روشن‌گرانه استاد محمدتقی شریعتی بر این اثر، در کنار آسیب‌شناسی فرهنگی و ادبی که خود حاج محمود اکبرزاده در مقدمه کتاب ارائه کرده و نیز گزینش اشعار و متون منشور، همگی از نگاه عمیق، انقلابی و آینده‌نگر گردآورنده کتاب حکایت دارد.

مرحوم اکبرزاده یک سال پس از انتشار این اثر، در سال ۱۳۴۴، به همراه چهره‌هایی چون آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، محسن محسنیان، حاج کاظم تدین، حاج عبدالرضا غنیان و غلام‌رضا قدسی، انتشارات «سپیده» را بنیان نهاد؛ فعالیت‌هایی که موجب حساسیت سناواک نسبت به او و در نهایت بازداشت و زندانی‌شدن شد. روایت بخشی از این خاطرات در فصل «م‌اکبرزاده» کتاب آمده است.

کتاب «حسین پیشوای انسان‌ها» از دو بخش اصلی تشکیل شده است: بخش نخست، همان نسخه اصلی منتشرشده در دهه ۴۰ است که در چاپ جدید نیز عیناً و بدون تغییر ارائه شده و بخش دوم شامل مطالب افزوده‌ای همچون «درآمد»، «پیش‌گفتار» و فصل «م. اکبرزاده» است که در چاپ جدید به کوشش و همت انتشارات راه‌یار به اثر افزوده شده است. ویراستاری این کتاب را استاد محمد کاظم کاظمی برعهده داشته‌است. او در مقدمه خود با اشاره به جایگاه تاریخی و فرهنگی اثر می‌نویسد که هرچند شعر مذهبی فارسی در شش دهه گذشته مسیر تکاملی قابل توجهی را پیموده، اما برای داوری درباره اشعار این مجموعه باید آن را در بستر تاریخی زمانه خود سنجید؛ دورانی که شعر انقلابی تازه در حال شکل‌گیری بود. به گفته کاظمی، افزودن متون نثری از نویسندگان ایرانی و غیرایرانی، کوششی آگاهانه برای ارتقای سطح فکری کتاب و جهت‌بخشی به نسل شاعران آن روزگار بوده است.

چاپ دوم کتاب «حسین پیشوای انسان‌ها» به همت انتشارات راه‌یار، فرصتی دوباره برای بازخوانی اثری است که ادبیات عاشورایی و تفکر انقلابی را در یکی از حساس‌ترین نگاه‌های تاریخ معاصر ایران نمایندگی می‌کند.

تئاتر

تهران میزبان جشنواره سراسری تئاتر بسیج شد

شهر تهران به عنوان میزبان شانزدهمین جشنواره سراسری تئاتر بسیج سودای عشق انتخاب شد. سعید نجفیان، دبیر شانزدهمین جشنواره سراسری تئاتر بسیج سودای عشق با اعلام این خبر گفت:استان‌های متعددی میزبانان این هنرمندان بسیجی تئاتر کشور اعلام آمادگی کرده بودند که جای قدردانی و تشکر ویژه دارد، اما پس از بررسی‌های لازم و رؤیت زیرساخت‌های مختلف استان‌های پیشنهاد دهنده، به این نتیجه رسیدیم که تهران میزبان این دوره از جشنواره باشد.

نجفیان با اعلام رضایت از آثار رسیده به دبیر خانه جشنواره گفت: خوشبختانه تئاتر بسیج در چند سال اخیر رشد قابل توجهی داشته است و خونی تازه در رگ‌های گروه‌های تئاتر بسیج هنرمندان کشور داشته‌ایم و جشنواره‌ای خاطره نیک می‌گیریم و امیدواریم این روند ادامه یابد.

وی از زیبایی آثار رسیده را مطلوب خواند و اضافه کرد:امیدوارم دی ماه سال جاری میزبانی شایسته و خوبی از گروه‌های تئاتری سراسر کشور داشته باشیم و جشنواره‌ای خاطره انگیز را به ثبت برسانیم. دبیر شانزدهمین جشنواره سراسری تئاتر بسیج در پایان از همکاری و مشارکت سازمان بسیج مستضعفین، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، بنیاد شهید، صداوسیما و اداره کل هنر‌های نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قدرداری کرد.

سینما

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز مدیر مسئول: محمدجواد اخوان سردبیر: غلامرضا صادقیان آدرس: تهران، خیابان بیهقی کوچه شهید اکبر زجاجی (چهاردهم غربی)، پلاک ۱۲ سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸ روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰ فکس: ۸۸۴۹۸۴۶۶ توزیع: مؤسسه نشر گستر امروز نوین ۸۸۷۳۰۹۴۲ چاپ: همشهری Public@JavanOnline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۷۷۴ | دوشنبه ۲۴ آذر ۱۴۰۴ | ۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷ | اذان ظهر: ۱۱:۵۹ | غروب آفتاب: ۱۶:۵۲ | اذان مغرب: ۱۷:۱۲ | نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۴ | اذان صبح فردا: ۵:۲۷ | طلوع آفتاب فردا: ۷:۰۰

جواد رزاقی زاده، مستندساز در گفت‌وگو با «جوان»

از فیلم جدیدش در سینما حقیقت می‌گوید

«شنا خلاف جهت» نگاهی انسانی به نقش هنر در زندگی اوتیسمی‌ها دارد

احمد جوان

جواد رزاقی‌زاده در نوزدهمین جشنواره سینماحقیقت با مستند «شنا خلاف جهت» حضور دارد و به نقش رهایی‌بخش هنر در زندگی افراد دارای تجربه اوتیسم می‌پردازد. رزاقی‌زاده، کارگردان مستند «شنا خلاف جهت»، درباره چگونگی شکل‌گیری ایده ساخت مستند به «جوان» گفت: انتخاب این موضوع از علاقه شخصی من به تأثیر تحول آفرین هنر بر چشمه می‌گیرد. همان جذابیتی که پیش‌تر در مستند «آسانسور» نیز با تمرکز بر سینما آن را کاویدم. اینجا اما با تمرکز بر ذهنیت متفاوت و عمیق این افراد، می‌خواستم ببینم هنر چگونه می‌تواند نه فقط یک رسانه که یک زبان مشترک و راهی برای شکستن انزوا باشد.

رزاقی‌زاده درباره موضوع مستند گفت: من در مستند «شنا خلاف جهت» به نقش رهایی‌بخش هنر در زندگی افراد دارای تجربه اوتیسم آسپرگر و اختلال‌های مشابه پرداخته و سعی کردم نشان دهم که چگونه بیان هنری می‌تواند در چرخه‌ای به سوی درک، ارتباط و امید باشد. این افراد که دارای ذهنیتی متفاوت هستند، در طیف اوتیسم و اختلال‌های مشابه قرار دارند و فیلم با تکیه بر ویژگی‌های خاص این طیف، به بررسی نجات و امید می‌کند هنر می‌تواند برای آنها به ارمغان آورد، می‌پردازد.

کارگردان مستند «آسانسور» توضیح داد: مواجهه با این پرسش که «آیا با وجود تفاوت‌ها و محدودیت‌های اوتیسم و طیف‌های مشابه، می‌توان نکات مثبتی در آن یافت»، فیلم پاسخی امیدوارکننده ارائه می‌دهد. این مستند نشان می‌دهد که در پس چالش‌های روزمره، توانایی‌های منحصر به‌فرد، نگاه متفاوت به جهان و عمق احساساتی وجود دارد که نه تنها به عنوان «مثبت» قابل مشاهده است، بلکه می‌تواند منبع الهام و درک تازه‌ای از مفهوم انسانی باشد. «شنا خلاف جهت» از مسیر هنر و مقاومت، به کشف همین ظرفیت‌های پنهان می‌پردازد و مخاطب را به تأملی فراتر از نگاه صرفاً درمان‌محور فرا می‌خواند.

زمانبندی فشرده برای تولید مستند
او با بیان اینکه پروژه تولید مستند از اختتامیه جشنواره سینماحقیقت سال گذشته شروع

حکمت

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:
بزرگ‌ترین بلا، نومیدی است.
غرر الحکم، ۲۸۶۰

خاطرات و گذشته را نه با گفتر که با نشان دادن دو نسل و تدوین حساب‌شده، به درون روایت اصلی تزریق کنم. در «شنا خلاف جهت»، فرم و محتوا در پیوندی با ناگسستگی، یکدیگر را تکامل می‌بخشند. تمامی عوامل فنی نه به عنوان زینتی اضافه، بلکه به عنوان زبان اصلی روایت عمل می‌کنند و در شکل‌گیری کیفی و تأثیر عمیق اثر، نقشی محوری ایفا کرده‌اند.

سینماحقیقت، ستون فقرات سینمای مستند
وی ادامه داد: اثر بر پایه یک ایده مرکزی قوی و تلاش برای هارمونی فرم و محتوا شکل گرفته است. آنچه ارائه شده، حاصل دغدغه شخصی و صداقت در بازگویی است که به عمق نگاه بتواند با مخاطب خود ارتباط صمیمانه‌ای برقرار کند. قطعاً شنیدن دیدگاه‌های مختلف، غنیمی برای ساخت‌های آینده خواهد بود. این مستند برای تماشاگرانی است که به عمق نگاه می‌کنند، به‌ویژه برای دوستان سینمای مستند که به قصه‌های انسان‌محور و جامعه‌نگارانه علاقه دارند. والدین، مربیان و همراهان زندگی که به دنبال درک بهتر مبارزات خاموش اطرافیان خود هستند. همه آنهایی که باور دارند هنر می‌تواند آینه‌ای باشد برای دیدن خود و پلی برای فهمیدن دیگری. در یک کلام، اثری است برای بیننده‌ای که نه فقط می‌خواهد ببیند که می‌خواهد احساس و فکر کند.

این مستندساز درباره دومین حضور متوالی‌اش در جشنواره سینماحقیقت خاطر نشان کرد: سینماحقیقت برای من توان ستون فقرات: حیات فرهنگی سینمای مستند ایران در دو دهه اخیر دانست. بدون وجود چنین فضای متمركز و جدی، بسیاری از آثار شاخص مستند ایران یا ساخته نمی‌شدند یا در حداقلی از دیده‌شدن باقی می‌ماندند. البته این جشنواره نیز مانند هر پدیده فرهنگی دیگر با چالش‌ها و محدودیت‌هایی روبه‌رو است (مانند حساسیت‌های موضوعی، بودجه و محدودیت در تعاملات بین‌المللی)، اما نقش آن در حفظ استقلال، اعتبار و پویایی جریان مستندسازی ایران غیرقابل انکار است. در یک کلام، جشنواره سینماحقیقت نه فقط یک جشنواره که یک نهاد ضروری برای نفس کشیدن سینمای مستند ایران است.

رزاقی‌زاده در پایان افزود: سینمای مستند ایران، گنجینه‌ای از صداها و نگاه‌هایی است که باید شنیده و دیده شوند. بزرگ‌ترین آرزوی من برای این فیلم، فراتر از هر جایزه یا تقدیمی، این است: به‌عنوان یک اثر توجه و حمایت بیشتری را به سمت فیلمسازان جوان و بااستعدادی جلب کند که داستان‌های ناگفته بسیاری در سینما دارند. «قطع شدن زنجیر» تولید آثار اصیل و جسورانه، تنها یک فقدان هنری نیست، بلکه محروم شدن جامعه از آینه‌ای از انرژیی خود را در آن ببیند. بایبید با حمایت واقعی، چه در قیال تهیه‌کنندگی، چه فضای اکران و چه توجه رسانه‌ای، این حلقه حیاتی را تقویت کنیم. آینده سینمای ما در گرو امید و امکان همین نسل نو است.

تقوایی، سینماگری که آیین، هویت و حقیقت را به روایت مستند تبدیل کرد

هستند که به مردم‌نگاری می‌پردازند و تلاش می‌کنند پدیده‌ها را از منظر معنا و تفسیری که برای مردم دارند بررسی کنند؛ اینکه یک رفتار یا مناسک در نگاه مردم چه معنا و مفهومی پیدا می‌کند. دسته دوم، آثاری هستند که توجه ویژه‌ای به بستر اجتماعی دارند و با نگاهی جامعه‌شناسانه به تحلیل مناسک و رفتارها می‌پردازند و برای آنها تبیین ارائه می‌دهند؛ نگاهی که برای انسان‌شناسان اهمیت ویژه‌ای دارد. او ادامه داد: دسته سوم نیز آثاری هستند که به تحلیل مناسک و رفتارها می‌پردازند و اجتماعی می‌پردازند. این‌ها آثار همگی از نوعی بینش و بصیرت ویژه برخوردارند. وی افزود: علاوه بر دقت در به تصویر کشیدن آداب و رسوم، یکی دیگر از ویژگی‌های آثار تقوایی، ایجاز و اختصار آن‌هاست. فیلم‌های او بنوعی چند صفحه پژوهش مردم‌نگارانه را در زمانی کوتاه به مخاطب ارائه می‌دهند. عربستانی در پاسخ به اینکه چه ویژگی شاخص و غالبی در آثار ناصر تقوایی وجود دارد، گفت: تقوایی به دنبال کشف معناست

سید مرتضی ذاکر
نشست تخصصی و کارگاه انتقال تجربه «عکاسی جنگ و مستنداجتماعی» توسط آلفرد یعقوب‌زاده، عکاسی سابقه‌دارنده جوایز جهانی، در سالن سینما توگراف موزه سینما برگزار شد. این عکاس پیشکسوت کشورمان در بخشی از این برنامه با اشاره به اینکه در گذشته می‌گفتند قلم و کاغذ و عکس و روزنامه، سپس تلویزیون آمد، بعداً اینترنت و پس از آن اپلیکیشن‌های خبری تأکید کرد که در چند سال آینده شاهد مرگ فوتوژورنالیسم خواهیم بود.

روزبه فکور

به گزارش «جوان»، در ابتدای این نشست، مجموعه‌ای از عکس‌های شخصی آلفرد یعقوب‌زاده همراه با صدای توضیحات و برای مخاطبان به نمایش درآمد. این جلسه به‌صورت پرسش و پاسخ برگزار شد و یعقوب‌زاده در ابتدای سخنان خود گفت: خوشحالم که بعد از چندین سال در ایران و در کنار علاقه‌مندان به عکاسی حضور دارم. خانواده من بعد از انقلاب به خارج از کشور رفتند. من و پدرم در ایران بودیم و مشمول سربازی شدم اما پس از حدود یک ماه معاف شدم. آن زمان جوان بودم و علاقه داشتم از وقایع جنگ عکاسی کنم. وی درباره تفاوت عکاسی جنگ با دیگر شاخه‌های عکاسی گفت: در جنگ هم می‌توان مستند اجتماعی، هنری یا خبری عکاسی کرد. من چون با خبرگزاری کار می‌کردم، باید عکس خبری می‌گرفتم. بعد از انقلاب تعداد عکاسان کم شد، مشکلی برای من ایجاد نشد و در آن دو سال و نیم گلوستان و محمد فرود. از آنجا که من جزو مطبوعات داخلی نبودم، همیشه برای دریافت مجوز مشکل داشتم. من ارمنی بودم، اما به دلیل حمایت‌های دکتر چمران و تیمسار فلاحی، مشکلی برای من ایجاد نشد و در آن دو سال و نیم توانستم کارم را انجام دهم. یعقوب‌زاده با اشاره به حدود پنج دهه فعالیت حرفه‌ای خود گفت: ۴۵ سال است که عکاسی می‌کنم و لحظات زیادی حسرت خوردم که چرا در جایی نبودم تا آن عکس را بگیرم، اما نباید زیاد به این موضوع فکر کرد. در عکاسی جنگ، شانس حضور مهم است اما مهم‌تر از

کارگردان مستند «لاماسو» در گفت‌وگو با «جوان»:

بر خاستن بعد از شکست محور اصلی مستند است

به گفته امیری امامی این مستند با محور زندگی امیر علی اکبری ساخته شده است؛ کشتی‌گیری که در دست زمانی که نخستین طلای سنگین وزن کشتی فرنگی ایران را آورد، تست دوپینگش مثبت و برای همیشه از کشتی محروم شد.

وی افزود: و با وجود این اتفاق تلخ، او ایستادگی می‌کند و بعدها به ای ام اس روی می‌آورد و به مدارج مهمی دست می‌یابد. بعدها یکسری باخت‌ها و فرودها و خداحافظی و دوباره بازگشت در این فیلم مطرح می‌شود.

این فیلمساز با اشاره به اینکه هم بزرگسالان و هم نوجوانان و جوانان از این فیلم استقبال داشتند، اضافه کرد: ما تلاش کردیم مقاومت بعد از شکست را که ارزش عمومی است به مخاطب انتقال دهیم.

وی افزود: در تولید فیلم با روانشناسان برجسته مشورت کردم تا موضوع تلاش برای برخاستن پس از شکست نه صرفاً در یک رقابت ورزشی بلکه تمامی عرصه‌ها مطرح شود.

نما | حسین کشکار

رویداد

آلفرد یعقوب‌زاده در کارگاه انتقال تجربه:

چند سال آینده شاهد مرگ فوتوژورنالیسم خواهیم بود

آن، تشخیص موقعیت است. در بخش دیگری از این نشست، عکس‌های آلفرد یعقوب‌زاده از فلسطین و دوران انتفاضه به نمایش درآمد. وی در توضیح این بخش گفت: این تصاویر مربوط به زمانی است که یاسر عرفات از تبعید به فلسطین بازگشت و این روند به صلح اسلو منجر شد. کرانه‌های فلسطین به فلسطینی‌ها واگذار شد و ارتش آزادی‌بخش به ارتش فلسطین تبدیل شد و برای مدتی فضا صلح‌آمیز بود. من سه سال در غزه زندگی کردم که دوران راحتی نبود و پس از آن بازگشتم. با آغاز انتفاضه دوم، تقریباً همه مسلح شده بودند. من ماندم و چندین سال ادامه‌دام تا رسیدم به رام‌الله، زمانی که یاسر عرفات بیمار شد و به فرانسه رفت و پس از آن در گذشت و پیکرش به رام‌الله بازگردانده شد. در آن مقطع، دیگر شمشیر جوایز جهانی، در سالن سینما توگراف موزه سینما همه چیز تکرار شده است. وی درباره عکاسی از جنگ اوکراین نیز گفت: در اوکراین از همه چیز عکاسی می‌کردم، اما به نقطه‌ای می‌رسیدیم که دیگر اجازه ادامه کار ندارم نمی‌شد و من هم جلوم نمی‌رفتم. این تصمیم‌ها اقتضای هر نظامی است اما در نهایت، عکس‌ها اهمیت پیدا می‌کند.

یعقوب‌زاده در ادامه نشست با اشاره به تصمیم‌گیری عکاس در شرایط بحرانی گفت: جایی هم هست که می‌توان رفت، اما این خود عکاس است که باید تصمیم بگیرد برود یا نه. جنگ امروز با گذشته تفاوت دارد؛ امروز جنگ با موشک و پهپاد است، اما در گذشته خاکریز و سنگر وجود داشت. اگر جایی بود که می‌دانستم برایم مشکل ایجاد می‌شود، از آن عکس می‌گذاشتم. شاید بعدها بگویند کاش آن عکس را می‌گرفتی، اما پاسخ من این است که اجازه ندادند و تمام.

این عکاس سابقه با تأکید بر هویت حرفه‌ای خود بیان کرد: من عکاس جنگ، عکاس بحران و مستند اجتماعی هستم و هر چار چنین اتفاق‌هایی رخ دهد، باید حضور داشته باشم. من برای عکاسان حوزه‌های دیگر ایده نمی‌دهم؛ هر حوزه‌ای قواعد خودش را دارد. وی درباره تحولات فنی و رسانه‌ای در حوزه عکاسی گفت: در دوران دوربین‌های آنالوگ، تعداد عکاسان کمتر بود و عکاس برای مردم اهمیت ویژه‌ای داشت. با آمدن ابزار دیجیتال، شرایط تغییر کرد؛ هرچند ما پیش از آن آرزو داشتیم دیجیتال وارد شود، اما با ورود آن، عکاسی ساده‌تر شد و تعداد عکاسان افزایش یافت. با ظهور تلفن‌های هوشمند، همه مردم تبدیل به شهروندخبرنگار شدند و در مراسم‌های شلوغ، کار عکاسان حرفه‌ای دشوارتر شد. این روند از یک نظر مثبت و از نظر دیگر منفی است؛ با گسترش موبایل و سوشال مدیا، بسیاری از مجلات دیگر نیرو اعزام نمی‌کنند و در رویدادهای کوتاه‌مدت، شهروندخبرنگار برنده اصلی است.

مستند

مرتضی فاطمی نیا

ناصر تقوایی فیلمسازی است که به گفته حاضران در نشست «جامعه‌شناسی آثار مستند ناصر تقوایی» در نوزدهمین جشنواره «سینماحقیقت»، نگاهش انسان‌شناسانه، مناسک، باورها و زندگی روزمره مردم را به روایت سینمایی رسانده است. به گزارش «جوان»، نشست «جامعه‌شناسی آثار مستند ناصر تقوایی» با حضور مهناز روزینی و مهرداد عربستانی، از مدرسان دانشگاه، در پردیس سینمایی ملت برگزار شد.

این نشست با میزبانی امیر کاظمی‌اصل برگزار شد. وی در ابتدای جلسه، به عنوان مقدمه به معرفی ناصر تقوایی پرداخت: ناصر تقوایی در حوزه عکاسی استعداد قابل توجهی داشت و در سینما از ابراهیم گلستان موخت، او با حضور در سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران، ساخت آثار مستند خود را آغاز کرد و این آثار را در تاریخ سینمای مستند ایران

به ثبت رساند. تقوایی فعالیت سینمایی خود را با نخستین فیلم سینمایی‌اش «آرامش در حضور دیگران» آغاز و در مجموع شش فیلم سینمایی، پیش و پس از انقلاب اسلامی، کارگردانی کرد. اکنون و در آستانه شصتمین روز از فقدان این سینماگر بزرگ، به بررسی آثار مستند ناصر تقوایی می‌پردازیم.

در ادامه، وی با اشاره به امکان بررسی آثار

تقوایی از منظر انسان‌شناسی گفت: آثار ایشان را می‌توان با نگاهی انسان‌شناسانه تحلیل کرد. تقوایی نگاه اجتماعی دقیق و ریزبینانه‌ای نسبت به جامعه داشت و از نوعی بصیرت انسان‌شناسی برخوردار بود. وی در آستانه شصتمین روز از فقدان این تقوایی اظهار کرد: فیلم‌های مستند ناصر تقوایی را می‌توان در سه دسته کلی طبقه‌بندی کرد: دسته نخست، آثاری